

Clypeus Theologiæ Thomisticæ

In Tres Partes Divisus, Et Quinque Voluminibus Comprehensus

Tractatus de Sacramentis in genere, de Baptismo, de Confirmatione, de
Eucharistia, de Pœnitentia, de Extrema-Vnctione, de Ordine & de
Matrimonio

Gonet, Jean-Baptiste

Coloniae Agrippinae, 1671

§. II. Alia difficultas expeditur,

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77185](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77185)

liis ad art. 1. huius questionis, per substantiam eo loco non intelligi eam quæ dat esse substantiale, & constituit prædicamentum substantiæ, atque accidentibus opponitur; sed nomine substantiæ significari essentiam quæ ipsis accidentibus tribuitur, & Græcis *σώζα* appellatur; unde verbis illis solum Theodoretus intendit, post sanctificationem manere eandem accidentium seu symbolorum essentiam, & ipsa post consecrationem eandem habere proprietates naturales ac antea, eisdemque præstare effectus; putà nutrire, visum vel tactum afficere, &c. ut ex adiunctis ibi patet, cum subiungitur: *Et videri & tangi possunt sicut prius*. Addit etiam ibidem Theodoretus: *Intelliguntur autem ea esse quæ facta sunt, & creduntur, & adorantur, ut quæ illa sint quæ creduntur*. Quibus verbis manifestè innuit, panem & vinum in corpus & sanguinem Christi transubstantiari. Quomodo enim adorari diceret, nisi sublatà substantiā, sive substantiali formā panis, veram ipsius Christi substantiam ibi crederet realiter præsentem esse, quæ adorari sola debet?

§. II.

Alia difficultas expeditur.

Dico tertio: Transubstantiatio panis & vini, in corpus & sanguinem Christi, ex verbis consecrationis rectè colligitur.

13. Probat primò conclusio ex Tridentino sessione 13, cap. 4. ubi colligit definitionem substantiæ panis ex veritate verborum illorum Christi, *Hoc est corpus meum*, sic enim habet: *Quoniam Christus Redemptor noster corpus suum, id quod sub specie panis offerebat, verè esse dixit: ideo persuasum semper in Ecclesia Dei fuit, idque nunc denud hæc sancta Synodus declarat, per consecrationem panis & vini, conversionem fieri totius panis in substantiam corporis Christi Domini nostri, & totius substantiæ vini in substantiam sanguinis eius*. Ergo optimum est argumentum ex illis Christi verbis deductū, ad probandum transubstantiationem. Unde Vazquez hic disputatione 180, cap. 40, num. 43. ait quòd Concilium Tridentinum relatà definitione, non solam veritatem ipsam, sed fundamentum ejus ita apertè definivit, ut qui asserebat nihil panis & vini in hoc sacramento manere, id tamen ex prædictis verbis non colligi, eodem modo hæreticus esset, ac si articulum ipsum negaret. Hoc enim fundamentum non quomodocumque, sed ut à tota Ecclesia approbatum, à Concilio ipso definitur. Unde licet Scotus, Durandus, & alii Antiqui, qui ante Concilium Tridentinum scripserunt, excusari possint, non tamen Recentiores illi à Vazquerelati, qui non obstante hac Tridentini definitione, censent ex verbis consecrationis non colligi efficaciter transubstantiationem.

14. Probat secundò conclusio ex SS. Patribus, qui similiter ex verbis illis Christi, *Hoc est corpus meum*, colligunt definitionem panis, ejusque in corpus Christi mutationem. Nam S. Fulbertus Carnotensis Episcopus Epistolâ ad Adeodatum, quæ reperitur tomo 1. Bibliothecæ Patrum, sic ait: *Dubitari nefas est ad cuius nutum cuncta ex nihilo subito subsisterunt: si paripotentia in spiritualibus sacramentis, terrena materies, natura & generis sui meritum transcendens, in Christi substantiam compingitur, cum ipse dicat, Hoc est corpus meum, & paulo post, Hic est sanguis meus*. Simili dicitur utitur S.

A Gaudentius Brixienensis Tractatu. in Eucharistia ubi hæc scribit. *Quod annuntiatum est, quod accipis, corpus est panis illius calicis, & sanguis est illius sacra vitis: nam cum panem consecramus, vinum Discipulis suis porrigeret, sic ait: Hic est corpus meum, Hic est sanguis meus*. Item Guimundus bro 3. de corporis & sanguinis Christi ventura hæc habet: *Hos impanatores suos ipse Dominus agens, ac benedicens, ait: Hoc est corpus meum. in ait, in hoc latet corpus meum: nec dixit, in hoc est sanguis meus; sed dixit, Hic est sanguis meus*. Uinique D. Thomas hic art. 2. ratione 2. contentiones remanere substantiam panis, licet.

B Hæc positiō contrariatur formæ huius sacramenti, quæ dicitur, *Hoc est corpus meum*, quod non significat substantiam panis ibi remanere; namque cum substantia panis est corpus Christi, sed panis est dandum, hic est corpus meum. Quibus verbis S. Doctor conclusionem nostram & docuit & probavit: Cum enim ad veritatem propositionis, inquiratur identitas inter subiectum & prædicatum, saltem in eodem supposito, pro quo utriusque supponit, ut docent Dialectici, & panes identifiçetur cum corpore Christi, nec subsistat in eodem supposito; nisi per verba consecrationis in corpus Christi transmutetur, non erit verum dicere, *Hoc est corpus meum*, sed potius dicendum esset, *hic est corpus meum*: Sicut enim intima unius in alio præsentia, non subsistit ut unum possit de alio prædicari. Nam quod corpus Christi exivit de sepulchro, inquit erat præsens in lapide, quia in illo erat penetrativè, tamen non poterat, signato lapide, verè dici, *Hoc est corpus meum*, sed duntaxat, *hic est corpus meum*.

D Dices cum Scoto, quòd quamvis sub speciebus consecratis maneret substantia panis, quæ tamen simul adest substantia corporis Christi, verè ac propriè potuit dici à Christo, *Hoc est corpus meum*, quia non oportet ut pronomen, hoc, demonstretur totum id quod continetur sub accidentibus sensibilibus, sed ex intentione loquentis potest, salvâ proprietate verborum, determinari pronomen illud, ad designandum unam rem contentam sub illis, & non aliam: licet in signato marsupio in quo est aurum, potest dici, *hoc est aurum*, & signato dolio in quo est vinum, *hoc est vinum*.

E Sed contra: Licet pronomen hoc demonstrare possit tam substantiam contentam, quam continentem, si ista sit vel ex natura sua vel ex usu hominum instituta ad illam continentiam, sicut in exemplis allatis; non tamen quando substantia continens non sit idonea ad continentium substantiam, quam tamen de se sub continet: quare si sub pane consideretur argentum, non rectè diceret quis, *hoc est argentum*, demonstrando panem: cum ergo substantia panis non sit neque ex natura sua, neque ex usu communi hominum, apta ad continentium corpus Christi, non potest signatà tali substantiâ in sacramento, dici, *Hoc est corpus meum*, subindeque verba illa Christi verificati nequeant, nisi substantia panis in corpus Christi convertatur.

210